Ujunere Jamma e Jamma Gooto

Les Mille et Une Nuits

E ɓooyde Saasanii'en, laamu Peerse kiiɗngu, carinoongu e nder Enndo, hoɗnooɓe e lugge mawɗe e tokoose ɗee kala, ko ɓuri woɗɗude Ganje haa to Siin. Ndeen wi'aama ina waɗnoo laamɗo e ɗee ɗoon koɗorɗe, ko ɓurnooɗo teeŋtude e laamɓe e oon sahaa.
Omo waɗatnoo kala ina weltina e haalaaji mum, ganndal mum e reentaade mum, ko ɗuum waɗi omo hulɓina hoddiiɓe makko, sabunde haaleede ngalu makko e ganndondiral makko e cente cente hatanteeɓe jannguɓe. O joginoo ko ɓiɗɓe ɗiɗo: afo, bi'eteeɗo Sariyaar, tedduɗo e ndonu baaba makko, omo joginoo sariyaaji keewɗi; koddaajo oo noon wi'etenoo ko Sajenaan, oon ne ina joginoo ɓural (gannde) e dow mawniraaɗo o.

Caggal laamaade ko juuti e ndimaagu, laamɗo oo hono baabiraaɗo oo maayi, Sariyaar heɓɓitii jappeere laamu nguu. Sajenaan, yalti e kala peccooru mbaɗiraangu

ňaawooje laamu nguu, ko ɗuum sabobini, omo foti wuurde kaŋko gooto, e dow leeptude mawniiko e kala moƴƴere makko, reentoo kadi e kala ko ina metta ɗum. O heɓii caɗeele seeɗa e keɓgol sago makko (serindaade). Sariyaar, e ɗooftaade laamɗo o, holli yiɗde feccude gure ɗee hakkunde mum e miñi mum. O rokki ɗum laamorgo Taartari-Mawngo. Sajenaan, ɗoon e dumunna daɓɓo yahi hoɗoyi, o siňcoyi to Samaarkande wuro laamorgo ngoo.

Waɗii duuɓi sappo, caggal ko ɓee laamɓe ɗiɗo ceerti, e oon sahaa Sariyaar yeewnitii miñi mum haa ɓurti, fewji neldugol ɗum jaagorgal makko kalfinangal ko faati e jokkondiral leyɗeele, mbele omo ara yi'de ɗum. O suɓii oon Jaagorɗo ko e fedde ardiinde laamorgo ngoo, fedde ɓurnde toowde, o yahdi e ɗooftaare laamɗo oo no haaniri ni. O waɗi ko yaawi ko yaacci.

Nde o ari haa o faandii Samarkande, Sajenaan, sooynii mo heɗtini mo, yaawnii e jottagol makko. O yalti ngam jaɓɓaade mo kaŋko e watulaaɓe makko, ɓeen e ɗooftaare

mawnde eɓe ňaantii haa yooɗi. E weltaare mawde, laamɗo Taartari jaɓɓii mo, teddini mo, ndeen naamnii mo kabaruuji paatuɗi e mawni mum. Jaagorɗo oo e heppude anndondirde e ɓe wayri e gite mum, o jaŋtii fof ko addi ɗuum. Sajenaan weltii haa ko ɗoo, tan weltaare haaɗata.
O wi'i: Jaagorɗo nuunɗuɗo, mawni am laamɗo oo, omo waɗana mi teddule keewɗe. Etee a waawaano addude ɗo ko ɓuri ɗum ɗoo welde.
So tawi mawni am oo du'ii ko yi'de mi, miɗo heppatnoo oo duwaawo. No o nanngiri kam ni, ko noon minne nanngir mi ɗum, sehelaagal amen ko ko duumotoo.
Leydi am ina deeƴi, kadi mi rokkii on balɗe sappo wonde e wuro am, mbele mi waawa hebaade no en njahdiri.
Ɗum noon jaraani ko aɗa wona ɗoo waktu daɓɓo. Waɗde noon ndarnee ɗoo tillisaaji mon, mi yamirat jooni jooni yoo on ngaddane ňaamde e njaram mon. Ɗuum waɗaa, hono hojom taw fof gasi.
Laamɗo oo naatoyi Samaarkandee, ngam hollude yimɓe mum nuldal ummaade e mawni mum.

Ndeen yonti Sajenaan, haljitii hebaade, yamiri cukko mum yoo ardo laamu makko, nde wonnoo omo hoolii mo, omo horsini ɗum, kadi ɓe keddoo e jamirooje makko, haa nde o arti fof. Ñande so weeti tan ko ɓe yahatɓe, o suɓii yahdiiɓe makko, o waynii joom suudu makko. Nde yahi haa hiiri o yalti Samaarkandee, kaŋko e yahdiiɓe makko ɗanngal. O yahi to tillisa makko, mo o darnunoo e sara tillisaaji Jaagorɗo o. O woni e yeewtidde e maɓɓe haa jamma jenngi. Ndeen o yiɗi kadi uurnoyaade joom suudu makko, hono debbo laamɗo mo o yiɗi sanne, o ruttii too galle to kaŋko tan gooto. E laawol makko poortitngol fa'de to debbo mo sikkaano ina yi'a ɗum e oon waktu, noddiino gooto e watulaaɓe makko. Taw ɓooyi ko ɓe lelii haa ɓe ɗaaniima ɗoyngol luggol.

Laamɗo oo naati e teeyre, omo sikka o juukat debbo makko ina wondi e yeeweende, e miijooji ummaade e makko, e gilli aduna yoo laakara. Kono ko owni ɓernde laamɗo nde, o tawi jaynge huɓɓatnoonge nder galle, nge

meeɗa ňif, waɗaani hay pooyel, hay e nder suudu debbo laamɗo oo. O yi'i gorko ina lelii sara debbo makko, o dartii, o ƴeewi ɓe ko juuti, e waasde sikkitaade o wi'i: « Ko waawi mi heɓde fof kam wona e laamorgo am ngonmi, cikku mi tan ngon mi ko e yaweede! Ah kuɗaaɗo! Aan a waasataa halkeede. E wonde mi laamɗo, potmi ko halkude saaysayeeji naatɓe e leydi am ndii fof. E waɗeede gorko leefnaaɗo, oo kam mi warat ɗum tan, mi usta mette.» Ɗoon tan laamɗo o fooɗi laɓal makko, o ɓadtii lelnde ndee, e soppannde wootere ɗoyɗi maɓɓe ngonti maayde.

Caggal ɗuum o ɓamiri ɓe gooto gooto, o weddorii ɓe falanteere e ɗo ɓe mboppannoo tuundi maɓɓe.

O haptoriima hono ni, o yalti wuro ngoo, hono no o ardunoo ni, o naatti e tillisa makko. O yottii ko ɓooytaani taw hay gooto o haalanaani ko o waɗi koo, o yamiri yoo ɓe ndenndindin tillisaaji ɗii eɓe njaha. Ɗum waɗaa ko yaawi, kadi siwaa weet, ɓe nanngi laawol e yahdude e baggi e liite kollirooje weltaare mawnde ndewi e laamɗo

oo. Oo laamɗo e sunaare bargol joom suudu makko, addanii mo jiiɓaare nde yaltaani ɗum hay gootol e nder ɗanngal makko.

Nde ɓe ngari haa ɓe ɓadtii laamorgo Enndo, o yi'i eɓe ngara e wondude e laamɗo Sariyaar e yeeso maɓɓe. Weltaare nanngondiri hakkunde laamɓe ɓee; nde ɓe njottondiri, kamɓe ɗiɗo ɓee fof, ɓe tellii e leydi ɓe maɓɓondiri; ɓe mbaɗitii pucci maɓɓe ɗii ɓe naatoyi nder wuro e sukkondirde e kuljinaali yimɓe heewɓe. Laamɗo oo reggondiri e miñi mum haa nder galle makko, to suudu ndu o heblannoo ɗum nduu. Nduun suudu ina uurnaa ina siŋkaa haa jalbi, kadi ndu darii ko e sara ngesa ɓesnooje; ko ɗoon ɓe keewi waɗde welnere e pijirlooji maɓɓe. Sariyaar yalti, haa o lootii, o ɓami comci makko goɗɗi laaɓɗi; o anndi jooni kay o yalti, o arti. Ɓe njooɗii e jappeeje maɓɓe ɗaaɗɗe, watulaaɓe maɓɓe ngoɗitii ɓe, sabu nde ɗooftaare maɓɓe. Laamɓe ɗiɗo ɓee ngoni e yeewtude, hono no jiiduɓe ƴiiƴam ngondirta ni, kadi sehelaagal maɓɓe ina mawni sanne, kono ko ɓe

wayrondirɓe. Nde bottaari yonti, ɓe ňaami haa ɓe kaari, ɓe njartii njaram maɓɓe belɗam ɓuuɓɗam, ndeen ɓe njokki e jeewte maɓɓe haa hiiri. Nde yahi haa jamma jenngi, Sariyaar yalti acci miñi mum lelii, mbele omo foofta.

Sajenaan kiitaaɗo lelii ɗaanii; kono so mawni mum waaldiino e makko ɗum ustananno ɗum kulhuli, ɗoon seeɗa tan o ummii o giddi. O woni e fawndindirde miijooji kulɓiniiɗi nde wonnoo sago mum ko ɗaanaade. Maayde debbo makko ndee horiima yaltu e ɓernde makko, haa o seerti e sago makko. Caggal ɗuum o roŋki ɗaanaade, o ummii o woniri noon haa weeti; nde mawni mum yi'i ɗum tan o sikkitii. «Hol ko heɓmaa laamɗo Taartari? Hol baɗɗoma ndee sunaare nji'at mi e yeeso maaɗa? Maa taw ko jaɓɓungal am ngal woni ko feewaani? Alaa: miin keɓɓori maa mi kono miňi am mo ɓurmi yiɗde, mbaar alaa ko mbat mi ko feewnitaaki ma. Waastaa noon ko ko o woɗitii koo gure makko walla joom

suudu makko. Ah! So tawi ko ɗuum jiiɓi ɗum, miɗo foti waɗde ko yaawi, mbele mi hawrindina kala ko podannoo mi ɗum, mbele kala nde o sokli o ruttitoo Samaarkandee.» Ɗoon e janngo mum tan o renndindini kala e ko ɓuri ŋarɗude e ngalu enndonaaɓe. Sariyaar dartinaani waajaade mo e yeewtude mo, haa o heɓta hakkille makko. Kono ɗuum fof e yahdude e pijirlooji maɓɓe haɗaani mo jiiɓaade.

Waɗi ňalngu gooto Sariyaar fewji baaňoygol ɗoon e wuro ngoo, leydi ndii endi heewi lelli. Sajenaan ňaagii mo yaafuya, ngam waasde yahdude e makko waaňoore, o wi'i cellal makko heewaani. Laamɗo oo noon e aňde luutndaade miñi mum, acci mo o heddii ɗoon kaŋko tan yahdi e watulaaɓe makko. Nde ɓe njalti, laamɗo Taartari-Mawngo heddii e yeeweende naatti nder suudu uddi. O udditi falanteere wootere, o woni e ndaardude ɗoon ngesa besnooje baa, ɗoon ko nokku njootɗo, badɗo colli jootɗi, e diwgol eɗi njaha, eɗi ngara, ɗum weli ɗuum, kono ɗum fof dey haɗaani debbo o ina arta e

hakkille makko, o yowti gite mum e ngesa hee, o woni e ndaarde asamaan, omo fela hoore makko.

Omo ndaaratnoo ɗo gootel e asamaan oo, tan haa woodi ko dillini dame galle ɗee, dame ɗee nguditii fotde rewɓe noogaas njalti fa’de e gesa baa. Taw ko debbo laamɗo oo e horɓe makko njalti ɗoon lootoyaade to ngesa too. Oon debbo laamɗo e sikkude laamɗo Taartari-Mawngo oo, ko jahduɗo e maɓɓe waaňoore, rewti ɗo yeeso falanteere laamɗo ɗoo, oon noon e yiɗde laaɓeede mo, o darii e ɗo o waawata yi’de huunde kala, taw yi’etaake, omo ndaara ɗum. O anndi kam dewɗo oo e laamɗo debbo oo, ko baɗanoowo mo huunde kala, ittani mo comci makko haa heddii ngudoň ndaɓɓoň koň. Omo sikkatnoo ko rewɓe ɓolɓe ngoni ɗoon, tan haa o yi’i watulaaɓe worɓe sappo ina ngondi e boomi maɓɓe. Debbo laamɗo oo ne ɓooytaani ɗoon taw nanngondiri e gorko, o foɓɓindiri juuɗe omo wi’a: Masuud, Masuud!

Tan haa gorko goɗɗo jippii ɗoon e leɗɗal dogi fa'de e debbo hee ina weltii.

Ko ɓenni koo hakkunde ɓee rewɓe e ɓee worɓe welaani fillaade, sabu ɗum welaani haalde. Ko yiɗde anndin tan wonde no Sajenaan kam yi'i fof ko haali taw mawni mum yeddidtaako. Mbelemma ngal ɗoo kawral yiɗondirɓe juuti haa hakkunde jamma. Eɓe nguuldotonoo e beelal mawngal ɓurnongal siŋkeede e nder ngesa baa; nde ɗuum ɓenni, ɓe ɓami comci maɓɓe rewɓe ɓee naatiroyi to damal suudu laamɗo to; Masuud noon diwrunooɗo dow tata gesa to, rewti ɗo rewnoo.

Ɗee ɗoo geɗe fof ɓenni e yeeso laamɗo Taartari-Mawngo, ɗe ɓeydani mo miijooji ɗi ngasataa.

O wi'i: «Ndeka mi fotaani sikkude, ko miin tan heɓi caɗeele, sikke alaa ko ɗum pottuɗum worɓe fof, sabu mawni am laamɗo, laamiiɗo gure keewɗe, ɓurɗo toowde e laamɓe aduna ɓee fof, horiima salaade ɗum. Ko mbatnoo mi koo noon ko kiite ngondunoomi! Kono ɗiin miijooji ngontaa kam jiiɓ hakkille e kedde aduna am.»

He oon sahaa, o natti sunaade; o yiɗaano ňaamde e oon waktu, kono nde oo ɗoo tiiyaatiir ɓenni e sara makko, e yeeso makko, o ňaami ko o meeɗaa ňaamde gila o ummii Samaarkandee, kadi o nani welnere ina jogori waɗeede ko ɓooyata e wuro hee.

Ñalngu dewɗo heen oo, o heɓti hakkille makko o jirwi; kadi nde o nani mawni mum ina arta, o jaɓɓoyii ɗum dow laawol omo jerfa ɗum. Sariyaar, ko ardii, tuuknaaki e ko o waklii ko, o songitii ɗum ko haɗnoo mo yahdude e makko waaňoore; o salii fadde haa o jaaboo haala makko kaa, o haalani ɗum kawral lelli e kulle goɗɗe, ɗe ɓe mbari e weltaare nde o daňi nde. Caggal nde Sajenaan heɗtii mo no moƴƴi, heɓɓitii haala kaa w'i:

Nde wonno o aldaa haŋkadi e sunaare jiiɓnoonde nde hakkille maa ko juuti, o haali fotde ujunnaaje geɗe belɗe beltinooje.

Laamɗo oo noon e sikkude tawtat waaji oo ɗo wonnoo, weltii e yi'irude ɗum yeeso weltaare. «Miňi am, oo wi'i, miɗo jaara Alla woňcitaade ma e yeeso laaɓngo, nde o

waɗi e ma caggal am; so ko goonga miɗo weltii, kono won ko ňaagoto maa mi, kadi mi juurimaa ma yoo a jaɓanam ko mbi'at maa mi koo.

- Hol no mbawirat mi salanaade ma? Laamɗo Taartari oo jaabii. Aɗa waawi fof e dow Sajenaan. Haal; Miɗo heppi anndude ko coklu ɗaa e am.

- Gila nde naat ɗaa e dingiral am hee, Sariyaar heɓɓitii w'i, mi yi'i e maaɗa mbaadi e mette ɓaleeje, ɗe koranii mi ittirde kala ko ina weltiniree. Mi sikkii hay ko ko ngoɗɗitiɗaa ko gure mon walla debbo maa jontaaɗo oo, ngonɗo to Samaarkandee saabinoo ɗum. Mi anndaa fof ko feewaani ko mbaɗnoo mi; Haɗnoo kam haalde tan ko hulde hade a mettin. Jooni noon, mi tawtiima aɗa e neɗɗaagal maa ɓurngal timmude, aɗa weltii ete alaa fof ko nganndu mi heen, hakkille maa ina yalti e ɗee mette ɓaleeje haa laaɓi. Tinno haalanam ko saabinoo aɗa sunroo nii, kadi ko waɗi jooni a seerti e ndee sunaare.»

E ndee ɗoo yeewtere, laamɗo Taartari-Mawngo deƴƴinii ko juuti ina miijoo, wa'i no ƴeewatɗo ko jaabii mo.
Ndeen ɓe njaabondiri ɗii konnguli:
«Ko aan woni laamɗo am, kadi ko a ceerno am; waɗde miɗo ma ňaagii yoo a welto e kala ko aɗa kam naamnoo.
- Alaa miňi am, laamɗo oo jaabi, wi' aɗa kam ɗum foti jaɓan; mi yiɗaa calanoɗaa kam.»
Sajenaan roŋki luutndaade jamirooje Sariyaar. O wi'i: «Ah mawni am, waɗde mi jaɓanii ma, sabu a yamirii kam.»
Ndeen o siimtani ɗum haa laaɓi ko o waɗnoo debbo makko to Samaarkandee; nde o gasni haalande mo, o wi'i ko ɗum taknoo sunaare am; ňaaw so tawi ko mi tooňƴo e seertude e makko.

- Ah miňi am! Laamɗo oo jaabii e daande holliroore njurum laamɗo Taartari, a fillani maa ma kam gacce kersiniiɗe!
Hol fof no mbaawir mi heɗaade ɗee gacce haa ngasi!
Mi rokki on yamiroore halkude kala taƴotooɗo, kadi ko mi joɓɓoowo kala baɗɗo ɗum; sabu ɗum moƴƴaani. So

tawiino ko miin, wonata no woŋki debbo gooto ko ngittat mi. Ko mbaɗɗaa koo haawnaaki kam hay seeɗa: «Sabu ko nji' ɗaa koo ina wara gilli. Ah Alla! Ndaw ko hulɓinii! Mi meeɗa ɗamino hono ɗum ina heɓa neɗɗo, haalaaka kam aan oo. Kono noon haŋkadi yettu Alla e ko seerndu maa koo; e oo ɗoo debbo, nde wonno mi sikkaano ɗum ina ma fodanee, kono welto e ko njannginɗaa kam koo, waɗan am ɗum sirlu.»

Sajenaan daňii caɗeele e ndee ɗoo toɓɓere ɓeydaade e ko ɓenni koo, e yiɗde laɓɓinande mawni mum ko o naamnii mo koo; kono o woppi miijo salaade mo.

« Waɗde miɗo ma haalana, sabu ko ɗum ɓuran maa; miɗo sikki tan so mi haalanii ma, ɗum waɗantaa ma caɗeele, sabu ko aan duňi mi e haalande ma ko miijinoo mi yejjitde haa daaňaa e nguurndam am.

– Sariyaar wi'i ko puɗɗiɗaa koo haalde ɓeydanii kam kumpa; waɗ ko yaawi kaalanaa mi oo sirlu e hol foodoore ɗum woni.» Laamɗo Taartari horti nanngude hoore

makko, o haaliri gootel gootel haa ardi gila e paaykinagol ɓaleeɓe ngol, haa e jaltugol debbo laamɗo o kaňum e horɓe mum; o yejjitaani hay Masuud. «Caggal nde o seedti ɗee geɗe kersiniiɗe, o wi'i kadi, mi sikkatno rewɓe fof ko nuunɗuɓe mbaawa haɓde e tedduɗo. Ngoo ɗoo miijo addanii kam wi'de ko leefre tan gorko wondata haa wi'a ina sakko debbo. No mbaɗnoo mi ni, ko noon tan seerndata kam e ɗee ňawanɗe. Noon tiiɗiriino kam, kono mi waɗno tan, kadi so tawi aɗa kam hoolii, rew ɗo ndew mi ɗoo.»

Deentinooje ɗee laaɓi, laamɗo oo roŋki naatde e majje. O naati e tikkere. «Ko mbi' ɗaa koo, debbo laamɗo Enndo o ina waawi yeeyde hoore makko e ko aldaa e gacce! Alaa, miňi am, koolorat mi ko mbi' ɗaa koo tan, ko mi yi'a ɗum e gite am. Huunde ndee ina haani mi laaɓee nde miin hoore am.

– Mawni am, Sajenaan jaabii, so a yiɗii seedtaade ɗum, ɗum tiiɗaani: a waɗat tan kadi ňalngu waaňoore woɗnde, so en njaltoyii wuro ngoo e wondude e watulaaɓe men,

ndartoyo ɗen to les tillisaaji men, so jamma jofi enen ndutto ɗen wuro to suudu am too. Miɗo felliti so weeti a yi'at ko nji'noo mi koo.»

Laamɗo oo jaɓi ko haalaa koo, kadi yamiri waaňoore woɗnde; ňande heen tillisaaji ɗii ňiɓoya to wi'aa too. Ñalngu dewɗo heen oo, laamɓe ɗiɗo ɓee fof njahdi ina ngondi e watulaaɓe mo'en. Nde ɓe njottii ɗo ɓe potnoo haɓɓitde, ɓe ngoni ɗoon haa jamma. Sariyaar noddi cukko makko oo; o yamiri mo lomtaade mo taw, o haalanaani mo ko o waɗdata koo, kadi hay gooto wota yaltu, hay so tawii ko haaju mawɗo.

O rokkii ɗee jamirooje, laamɗo Taartari-Mawngo e kaŋko ɓe mbaɗɗii pucci maɓɓe, ɓe njalti nokku oo, taw ɓe ngannditaaka haa ɓe naatoyi wuro, ɓe keɓoyi to suudu Sajenaan. Ɓe leeli haa weeti, subaka law ɓe ndaroyi ɗo falanteere laamɗo Taartari ndaardannoo ɓaleeɓe ɓee. Ɓe ina kaalatnoo tan haa ɓe nji' damal kaɗangal ngal ina udditoo, debbo laamɗo oo yalti e wondude e ɓaleeɓe sappo ina muurnii; debbo o noddi Masuud; eywa laamɗo

o yi’i ko waamti ko fillanonoo koo gacce. « Aah Alla! O luuki, ndaw gacce! Ndaw kuddi! Hol no joom suudu laamɗo, hono am waawirta waɗde ɗee gacce? Aah! Miňi am, oo woni e maɓɓaade laamɗo Taartari, enen ɗiɗo ɓee fof kolliten aduna oo, wondeno ngilngu ɓernde waraa ma; sabu so feewni ɗoo tan, janfoyto too. Mboppen gure men e kala ko ɓadii en. Njahen gure janane nguuroyen toon e suuraare.» Sajenaan salii ngoon miijo; kono roŋki ittude ɗum e fitina. « O wi’, Mawni am, mi jaɓanii ma e teddungal; miɗo felliti rewde e maa haa e kala ɗo welmaa; kono daaminano mi wondeno en ngartat, so en kawri e ɓurɗo en mettireede.

Laamɗo oo jaabii, wi’, mi fellitii; kono mi sikkaani so eɗen kawra e jaasɗo en. – Laamɗo Taartari o wi’ mi ɗaminaaki so eɗen ngoɗɗoya e ngal ɗatngal men.» Ɓe kaaldi ɗum ɓe njalti galle laamorgo ngoo, ɓe ɓamti laawol ngol ɓe ngardunoo. Ɓe ňalli yahde haa jamma ari ɓe mbaali e les leɗɗal. Nde fajiri seeki tan ɓe njokki e yahdu maɓɓe, haa ɓe ngari e cukkiri piindundi haa yooɗi

ina e sara maayo, ɗoon noon waɗi ko cerekoň seeɗa, e leɗɗe mawɗe ɗee. Ɓe njooɗii e les leɗɗe mawɗe ɗee ngam fooftaade e ɓuuɓri. Ɓe ngoni e yeewtitde ko faati e rewɓe maɓɓe.

Ɓe njeewti ko juuti, haa ɓe nani sara maɓɓe dillere hulɓinii ndee ɗoo woɗɗaani maayo ngoo, kadi dillere ndee hebbini ɓerɗe maɓɓe kulol. Ɓe ňooŋtodii, ɓe ƴeeŋi leɗɗal ngal haa collet ɓe cuuɗii toon, eɓe pooyoo to dillere ndee waɗiri too. Ɓe nji'i to maayo too neɗɗal ina seeka ndiyam ɗam haa ngal hennitii e maɓɓe.
Ko gooto e malkisaaɓe, leeptaaɗo, kadi ko o gaňo worɓe. Ko o ɓaleejo ɓutto toowɗo, e ngal ronndii keesuwal mbaɗngal coɓɓuli nayi, cokangal haa tiiɗi. Nde neɗɗal ngal ƴeeŋti, ngal jippinoyi keesuwal ngal les lekki, ɗo laamɓe ɓe ƴeeŋirta ɗoo, ɓe ɓeydii ɓiɗtaade.
Neɗɗal ngal jooɗii ɗo les lekki ɗoo, ngal udditi keesuwal ngal, yaltini toon debbo ňaantiiɗo, jooɗɗo haa alaa ko nanndi. Ngal joɗɗini mbo sara makko ina ndaarda mbo

gilli: «Ngal wi’i, debbo ko aan woni ɓurɗo timmu njooɗndam e rewɓe fof, aɗa ɗaati, aan mbo ɓammi yiɗde gila e ňalngu dewngal men, haa daňaa ko mi jiɗoowo ma; aɗa yiɗi mi ɗaanoo seeɗa sara maa, ɗoyngol am ngol e mawnude addii kam ɗoo ngam fooftaade.» Nde ngal gasni haalde, ngal aciti ko’al makko mawngal e dow koppi debbo oo; ngal forti koyɗe ɗe njahi haa ɗe tiimoyi maayo ngoo, hono hojom tan ngal ɗaanii haa ngal waɗti harde. Debbo oo hooynii o yi’i laamɓe ɓee dow lekki too, o fiinoorii ɓe junngo makko, yoo ɓe njippo ko alda e dillere. Kono kulol haɗi ɓe jippaade ɓe mbi’ debbo oo yaafo ɓe o deyƴinoo; Debbo oo ɓamti ko’al waaji oo e koyɗe makko joɗɗini ngal e leydi, o ummii, o jaaborii ɓe seeset e daande nde toowaani: “Njippo ɗee; ina moyƴi ngaron e am.” Ndeka e piinaali makko o yiɗi hollir ko neɗɗal ngal ina hulɓinii, o wi’i: «Njippo ɗee ko yaawi walla taw ko on saliiɓe, mi finndina mo, mi wi’a yoo war on.»

Haala kaa jaaki laamɓe ɓee, ɓe ngoni e jipporaade jam jam, mbele ɓe mbaasa findinde neɗɗal ngal. Nde ɓe njippii, debbo oo nanngi ɓe e juuɗe, ɓe ngoɗitii lekki kii, ndeen o wi'i ɓe, so ɓe njiɗaa, o jiiɓa ɓe, yoo gooto e maɓɓe kala rokku ɗum feggere. Nii woni o heɓindiima ɓe, o addoyi korel makko saabunnde; o yaltini toon pegge haa keewi, o holli ɓe: « Oɗon nganndi ko woni oo ngalu fof? Ɓe njabii: - Alaa, kono anndin min ko ɗum woni. - O wi'i: ko pegge worɓe ɓe nanngondirnoo mi aadi ɓee fof ngoni ɗo. Eɓe njona cappanɗe jeenayi e njeetato (98) gorko ɓe njoganii mi siwoyneeruuji. Miɗo on ňaagii ɗe mon ɗee ngam timintinde ɗe teemedere. Mbele mi waawa wi'de hannde miɗo jogii teemedere giɗo, kono haa jooni ngal coofngal, malkisangal woppaani mi. E ngal udda mi e keesuwal suuɗoya mi nder maayo, kono mi dartinta janfaade mo. On nganndii jooni kay debbo so jolaama, gorko mum e giɗo mum fof mbaawaa hatde ɗum ko anniyii waɗde koo. Waɗde gorko foti tan ko accude debbo e belaaɗe mum waasa

lulindaade, haa annda sirlu mum.» Nde debbo oo gasni haalande ɓe ɗum ɗoo, o heɓɓii pegge maɓɓe ɗeen ne waɗtindiroyi ɗe eɗe joginoo ɗee.

Debbo oo arti ɗo o jooɗinoo ɗoo, o ɓamti hoore goral ngal, fawi nde e dow koyɗe makko, taw ngal finaani ngal ɓoslitaaki; ndeen o wi'i yoo laamɓe ɓe ndok ɓe njaha.

Ɓe nduttorii ɗo ɓe ngardunoo; nde ɓe njahi haa ɓe mbirnii debbo oo e goral ngal, Sariyaar wi'i Sajenaan:

« Jooni hol ko woni miijo maa e ko nji' ɗen koo? Goral ngal wonaa puuntangal? A yi'i kam rewɓe alaa ko ɓuri ɓe monikaade?

– Eey kay mawni am, laamɗo Taartari-Mawngo jaabii. Kadi en tawii ngal goral kay ɓuri en leepteede e fuunteede. Waɗde eɗen poti ruttaade to gure men, sabu en keɓii ko ƴeewatno ɗen, ɗum haɗtaa en haŋkadi resde. Miin kam, miɗo anndi no mbaɗat mi haa mi arta e ɗo ngonnoo mi, taw gacce njaltaani heen; mi yiɗaa haalde ɗum joo, kono so a anndi ɗum maa a rew e yeruuji am.»

Laamɗo mawɗo o jaɓi feere miñi mum, ɓe njawti, e

naatngol jamma tataɓo hawri ɓe njottiima e nokku ɗo ɓe ndarnunoo tillisaaji maɓɓe.

Gartugol laamɓe ɓee yeeynaa, watulaaɓe ɓee fof ngari to maɓɓe gila subaka law. Ɓe njaɓɓii ɓe njaɓɓungal teddungal, ɓe mbaɗni ɓe kala ko ina weltina neɗɗo. O wi' ɓe alaa fof ko woodi, so wonaa ɓe koota to laamorgo maɓɓe.

Nde ɓe njottii galle, ɓe naatoyi to suudu debbo lamɗo too. Ɓe ɗeɗɗi ɗum haa maayi taw ɓe kaalanaani ɗum bone mbo o waɗi oo. Laamɗo oo noddi horɓe debbo ɓee fof, ɓe nanngaa, o hirsi ɓe fof, taw ko junngo makko o waɗiri. Gasi ɗii ɗoo boneeji ɓenni, laamɗo oo waatii e yeeso maɓɓe haŋkadi, ko o cukkatɗo e miñi mum haa daaňaa. Laamɗo oo hebli Sajenaan haa weltii, ko o kootatɗo to Taartari-Mawngo.

Wonii Sajenaan hooti, Sariyaar yamiri jaagorɗo makko, yoo ngaddan ɗum mboomri ngardiindi harbiyaŋkooɓe ndii. O ɗooftii ɗum. Ndi addaa laamɗo o leldii e mboomri ndii jamma gooto, kono janngo mum heen, tan

o wari ndi, o wi'i yoo o ndartanoye mboomri ngoɗndi. Lulindare ari e jaagorɗo o waɗde ɗee golle bonɗe, o ɗeɓi salaade yamiroore laamɗo oo. Kono e ngol o addoyi ko mboomri batulo mbo o anndaa e leydi ndii. Ndiin mboomri ne, janngo mum heen, tan ndi waraa. Caggal ɗuum, laamɗo o addanaa mboomri galo gooto ina e laamorgo ngoo; ko nii tan o woniri, ňande fof ko mboomri resaama, debbo maayi.

Ndee dillire war-hoore jaaki wuro ngoo fof. Nanetee tan ko lukaali e goytaali. Ɗoo ko baaba ina woya batte mboomri mum njahndi ndi wonta yi'tu e gite mum; Kadi gaa ko neeniraaɓe leefɓe hulanɓe ɗi mo'en ɗii, haa ina kaangaa bojji. Ko nii woni, ɓe keddi e kuɗgol laamɗo oo, kala sifaa huɗoore taw ɓe potnoo tan ko ňaagaade mo e juuraade mo, ngam woppude ɗee golle bonɗe ɗe o waɗata ; ko ustaare tan ɓeydotoo e laamu makko.

Jaagorɗo oo ko kaŋko woni cukko gardiiɗo oo bone fof, ina joginoo boomi ɗiɗi, mawndi ndi ina wi'e Hoodere, tokosiri ndi wi'etee ko Kaŋŋe. Tokosiri ndii ina heewi

teddungal, kono mawndi ndi ina yiɗi hoore mum batte ndewaagu mum. E ndi moƴƴi hakkille kadi, ndi ina janngatnoo tinndi, doktoraagu, kam e lasli maɓɓe, kaňum e njimri; haala mayri ɓurnoo regaade e dow haalullaaji winndooɓe e oon waktu. E ɗuum fof, e ndi wondi e mbaadi mawndi, e goongantaagal nganngal ngal e hakkille makko.

Jaagorɗo oo ina yiɗi mboomri makko mawndi ndii kaaɗdi gilli. Waɗiino ňande wootere eɓe njeewtannoo kamɓe ɗiɗo, mboomri ndi wi'i: «Baaba am, miɗo jogii ňaagunde fa'de e maa; miɗo yiɗi jaɓanaa kam nde.»

- Baaba oo jaabii, mi waawaa salanaade ma, yoo taw ko nde jam.

- Hoodere heɓitii wi'i: Nde ina ɗoon waawi ɓur, kadi a ňaawat sabaabu gaddanɗo mi naamnaade ma. Miɗo wakkilii ittude ɗee caɗeele ɗe oo laamɗo waɗata e ɗii galleeji wuro ngoo. Njiɗ mi ko ittande ɓee neeniraaɓe, caɗeele pawaaɗe e dow ko'e mo'en ko aldaa e daliilu. Baaba oo heɓitii wi'i: Miijo maa ngoo ina jogii nafaa, sabu

maa ɗum wallu neene maa, mboomri am; kono koo njiɗ ɗaa ko ittude nanndaani e ko ittotoo. Hol no mbaɗataa haa kuuptidinaa miijo maa ngoo?

– Baaba am, Hoodere jaabii, waɗde e haala maa laamɗo oo ko baɗatɗo dewgal ňande fof, miɗo woondi e ko jibinɗaa kam koo, addande mo caɗeele ɗe o waawtantaa.

Jaagorɗo o heɗtii kaa ɗoo haala fof; o wi'i: «Ah Alla! mate kaa kaangaaɗo, mboomri am? Hol no ndu'arontoɗaa kam ko boni? Aɗa anndi laamɗo oo ina wakkilii leldaade e debbo gooto e jamma gooto, kadi wara mo janngo e mum heen tan, aan mbi'a yoo mi rokku ma mo, o res maa? Aan aɗa anndi ko kaalataa?

– Eey kay, baaba am, mboomri ndii jaabii e goongiyaŋkaagal, miɗo anndi fof bone ngonɗo e dow mum, o waawaa falaade mi. Mi taƴiri ponndu mi heen ko maayde am; kono so mi heɓii foolde mo, leydi ndii seertat e caɗeele.

– Alaa, alaa jaagorɗo o heɓɓitii wi', kala ko mbaaw ɗaa ardinde mi taw ɗum ina nafa mi, miɗo heen fotndi e

woŋki am. Wota sikku so miɗo ma luutndoo. Kono so laamɗo oo yamirii kam yoo mi yuw ma laɓi e ɓernde, Aah miɗo ɗum foti ɗooftaade dey! Ɗum noon ko golle bonɗe wonande baaba; so a hattanaani maayde tan, hattan yi'de baaba ma ina taƴa junngo mum ina wondi e muuseeki maayde.

- Hoodere jaabii, kadi miɗo ma ňaagii yoo aa jaɓan am ko naamni maa mi koo.

- Jaagorɗo oo wi'i: Ŋatre maa ndee noon ko nde ɓeydanat nde mi tan fitina. Hol no mbaawir ɗaa dogde aɗa sukka e ustaare maa? So neɗɗo laarata ňande peccagol dental bonngal, fotaani naatde e ngaal dental. Miɗo huli hade ko heɓnoo koo mbabba heɓ ma, ɗuum ina moƴƴunoo, kono taw waawtanaa ɗum.

- Baan mbabba dey mimsitno? Hoodere jaabii. Jaagorɗo oo heɓɓitii, wi'i: Mi haalanat ma ɗum, heɗo kam.

Ko Mbabba e Ngaari e Julaŋke

Julaŋke galɗuɗo ina joginoo cuuɗi keewɗi to winnde makko, ko toon o duratnoo jawdi makko keewndi. O yaltidi e debbo makko e sukaaɓe makko fa'de to binngel too, ngam hisnude hoore makko. Omo joginoo sirlu nangol ko kulle kaalata; kono e wa'de noon fof, o yiɗaa anndinde hay gooto sirlu makko, tawnoo o yondiŋkinaaki e nguurndam; ko ɗuum haɗi mo haalande yimɓe ko o anndi koo.

Mbabba e ngaari ina ndenndatnoo mbalka. Ñande wootere julaŋke oo ina jooɗinoo hedde kulle ɗee o ina yeewtida e sukaaɓe makko, haa o nani ngaari ndii ina wi'a mbabba baa: «Musiɗɗo, miɗo sikki tan a weltoto so mi ƴeewanii ma fooftere nde njiɗɗaa ndee, kadi e golle seeɗa pawaaɗe e dow maa! Neɗɗo, oo julaŋke ina toppiti maa, ina loota, ina rokka ňaamde e ndiyam ɓuuɓɗam.

Woni caɗeele maa tan ko naɓde julaŋke oo so omo ɗannoo. So wonaano ɗuum gonannoɗaa ko huywere e nguurndam maa fof. Kono wonaa no maa ni toppitoraa mi, kadi kalifaandi am ndii ina metti, kono aan, aɗa malaa. Miɗo leeptiree ngii jalii gila weetndoogo, mi haɓɓee ngi e nder ňalawma kuurɗo, miɗo seeka leydi, ɗum ina tampina kam haa ɗum ustanii kam doole. E oon bone fof, demoowo keedoowo caggal am oo dartintaa fiyde mi. E tiidde pootgol jalo ngo, piyanɗe ɗee ɓuri muusde. Mi liggoto gila subaka haa naange muta, so mi arti, ndokketee mi ko caaɓe joorɗe, ɗe mbaɗaaka barke. Hay so mi ňaami nde wonnoo kowangel am ngel ina faaɗi mbaaldatmi ko e tuutndi am. Ko ɗuum waɗi miɗo yeeɓa ngonka maa kaa.

Mbabba baa ne ba taƴaani haala ngaari ndii; acci ndi, ndi haali ko ndi yiɗnoo koo fof haalde; nde ndi gasni, jaabii: «Wota jaabo, innde cooloo nde ngokkaɗaa ndee: aɗa newii sanne; ko aan jaɓi waɗeede no boni, kadi a jaŋtotaako. Hol ko keɓɗaa e ɗee ɗoo caɗeele fof, ɗe

ngoytotoɗaa? Aɗa wara hoore maa e dow ɗo potno ɗaa fooftude, ɗo potno ɗaa weltaade e yeeso ɓe nganndaa timmere maa. A waɗetanooke ni, a daňatno tinnaare e doole. So a addaama aɗa humee to kowangel maa too, aɗa waawi jaŋtaade? Huutor gallaaɗi maa, aɗa ŋaaftoo leydi, aɗa luura luuraali maa kulɓiniiɗi, ko aan foti toppiteede, hol ko saabi a haɓtotaako?

Ngaddante ɗaa ko caaɓe joorɗe e huɗo ko moƴƴaani, salo ňaamde ko; alƴo ko tan ngukkitaa. So a jaɓi feere am ndee, maa a yi'tu mbaylaandi mum haa ngaraa jaarde mi.»

Ngaari ndi naŋtii haa tiiɗi e ko mbabba haali koo; ndi seeɗni kala ko ndi foti waɗ. «Musiɗɗo am, ndi ɓeydi heen, mi heddataa hay huunde e ko mbi'ɗaa kam koo yoo mi waɗ, kadi a yi'at e hol mba'di mbaɗir mi ɗum.» Ɓe njeewti haa ɓe njartii, ndeke julaŋke oo huppaaka heen hay kelme.

Janngo mum heen subaka law, demoowo ari nanngude ngaari ndi; haɓɓi ndi jalo sari, woni e golle mum ɗe

wonno. Ngaari ndii noon ndi yejjitaani feere mbabba, tinnii e oon ňalngu, nde kikkiiɗe ngari demoowo oo artiri ndi howaango mayri, ngam humde ndi toon, hono no waɗatnoo, ɗoon tan ndi wokkii e ndi duuroo e ndi luura: ndi turi gallaaɗi, ndi woni e bi'gol endi hawa demoowo oo. Ndi waɗi kala salaare nde mbabba jannginnoo ndi. Ñalngu dewɗo heen oo nde demoowo oo ari remiroyde ngaari ndii, o tawi kowangel ngel ina heewi huɗo e caaɓe, ko addannoo ngaari ndii haŋki jamma; ngaari ndii ina lelii e leydi, koyɗe ɗee ina carondiri, e ndi uuma; o sikki ko ndi ňawndi, o yurmaa ndi kadi o felliti ndi yahataa golle, o yahi haalanoyde julaŋke o.

Julaŋke oo anndi kam pewje mbabba ɗee ko jaɓaaɗe, ndeen noon wi' yoo leeptu ba no haaniri ni: «O wi'i yah nanngoy mbabba baa mboppaa ngaari ndi hannde, ndemraa ba haa ba waasa joomi mum.» Demoowo oo jaɓi. Mbabba ňalli remde; tampi haa yani, nde wonnoo woowaani ɗee golle. E bonde, ɗuum fof dey, mbabba

fiyaa cabbi haa ɓanndu fof toosi taw, ndeke meeɗa anndu sawru.

Ngaari kaňum weltii sanne, ňaami kala ko addananoo e kowangel mum, ňalli fooftu. Weltii e ko rewi ko e tinndinooje musiɗɗo mum; du'anii ɗum laabi ujunere, sabu ndee moƔƔere, nde waɗani ɗum, kadi woni e jaargol ɗum nde sooynii ɗum ina arta. Mbabba jaabaaki hay huunde, ngaari ndii, sabu ɗum wontani ɗum ko leepte bonɗe. «Ko e waasde am reentaade, ba woni e haaltaade, taki mi daňde caɗeele; ko mi beltinooɗo, jalatnooɗo daaňaa; miɗo joginoo kala ko njiɗ mi; ko miin waɗi haa naatmi e oo bone; kadi so mi yi'taani feere haa mi yalta tan, ko maayde heddaanii kam.» Eba haaltoo tan haa ba hortii daro, ba yani ɗo damal howaango ɗoo, ba faɗɗaa.

E oo ɗoo nokku jaagorɗo oo ina haalda Hoodere, wi' ɗum: «Mboomri am, a waɗat no baa mbabba ni,

njogorɗaa ko yoolaade so a reentaaki e ko mbadda baa koo.

Heɗto kam, mbi' maa mi ko yoo a deeƴnu laana maa, wota ƴeewan hoore maa maayde.

- Baaba am, Hoodere jaabii, yeru mbo kaalan ɗaa kam oo haɗataa kam waɗde ko kaal mi koo, kadi mi accataa hubbinde bernde maa, so wonaa nabaa kam to laamɗo too, o bama mi debbo makko.» Jaagorɗo oo yi' mboomri ndii ina tiiɗi e haala mayri, ndeen wi' ndi: «Eywa moƴƴi! Waɗde mbi' ɗaa koo a woppata ko ŋatɗaa koo, miɗo ma foti waɗde no julaŋke oo waɗnoo ni debbo makko; ko nii ɗum yahri:

E nangol julaŋke oo, mbabba makko faɗɗaama batte tampere, yiɗi anndude ko benni hakkunde ba e ngaari ndii. Ko ɗuum waɗi, caggal hiraande, taw lewru feeri, o yahi jooɗoyaade hedde ɗi, e wondude e debbo makko. Nde be jottii, o nani mbabba ba ina wi'a ngaari ndi: «Sehil am, miɗo ma ňaagii haalan am, hol no nganniyi ɗaa waɗde so demoowo o addanii ma ko a ňaam janngo?

- No mbaɗat mi? Ngaari ndi jaabii; Mi jokkat tan e ko njanngin ɗaa kam koo. Mi ňawkinoo tan kadi.

-Mbabba ba wi': Reen hoore maa no moƴƴi, ina woodi feere yoolatnde ma: sabu, nde ɓe ngari e kikiiɗe hee, mi nanii julaŋke oo ina wi'a huunde maa ɓanndu am nduu siirtii.

Ngaari ndii giddi: - Hol ko nannɗaa? Wota suuɗ am hay huunde sabu ALLA, giɗo am banndi am. Mbabba baa heɓɓitii wi', Ceerno men oo haalani demoowo makko haalullaaji mettuɗi mi, o wi'i:

«Waɗde ngaari ndi jaɓaani ňaam kadi ndi hortiima, njiɗ mi ko ndi hirsee janngo. Mbaɗiren sabu ALLA, cakko ɗen teewu nguu miskineeɓe, nguru nguu noon ene nafa men, ngokkaa ňobboowo men, waɗde noon wota leel noddugol buuse oo.

- Ko ɗuum njiɗnoo mi anndinde ma, ba ɓeydi heen; moƴƴere njoganimaa mi ndee, e sehelaagal gonngal hakkunde men addanii kam reentinde ma e waasiyaade ma. E ngol so a addanaa ma caaɓe walla gubbal huɗo,

ummo ko yaawi ngonaa heen, ko noon tan ceerno men o ňaawirta kaa celluɗo, haayta ko haalnoo koo, sikke alaa a daɗat e maayde: waɗde heddo hoore maa tan ɓuri yaŋkinaade.»

Ko ɗuum mbabba baa yeewtidi e ngaari ndii. Ndi huli sanne haa ndi waɗti huunde. Julaŋke oo, e heɗaade haala maɓɓe kaa haa gasi tan felkitii jaleeɗe haa debbo mum oo haawaa. Debbo o naamnii ɗum: « Haalan am hol ko saabii aɗa jala ɗee jaleeɗe mawɗe, mbela minne mi jala.»

– Julaŋke oo jaabii, debbo am aɗa weltii e nangol jaleeɗe am.

– Alaa, mbo jaabii, njiɗ mi ko anndude sabaabu o.

– Mi waawaa rokkude ma, oon yiɗi, Julaŋke oo heɓɓitii wi', kono anndu tan njalat mi ko, ko mbabba men baa haalani koo ngaari men ndii; ko heddii koo, ko sirlu mbo mi waawaa haalande ma.

Debbo oo heɓɓitii wi': -Hol katɗo ma anndinde mi oo sirlu?
Julaŋke oo jaabii, so mi haalanii ma mbo tan, ko maayde woni jaaƴnɗe am.
- Aan a yawoto kam walla, debbo oo feekii, ko kaalɗaa koo waawaa wonde goonga. So a saliima anndinde mi ko mbabba baa e ngaari ndii kaaldi koo mi woondi, e mawngu ALLA toowɗo oo, en nguurdataa ko juuti ko hedditii koo.»

Nde o gasni ɗii konnguli, o naatoyi nder suudu, o ɓaari e ɓalal suudu nduu, ko ɗoon o waali woyde, no doole makko poti. Gorko oo waali ko gooto, kadi janngo mum heen ne debbo oo dartinaani bojji, ndeen gorko oo wi'i: « A hersataa waɗde hoore maa e ndii mbaadi; ɗum jaraani hay huunde. Ganndugol maa ɗum ina famɗi nafaa, ko ɗuum waɗi cirlu mi ɗum. Waɗde wota ɓeydu heen miijo. Debbo oo jaabii, mi ɓeydat heen miijo kay, kadi mi accataa woyde so a laɓɓinanaa ni kam ɗum.

Gorko oo heɓɓitii wi', Anndu tan kam ko mi ceertoowo e woŋki am so mi jaɓanii ma ko ŋatɗaa koo. Debbo oo heɓɓitii wi'; Ko yiɗi fof yoo waɗ so ina weli Alla, mi wondaaka.

- Mi faami, gorko oo jaabii, alaa ko waawmaa nannu goonga, kadi mi anndi ko a maaydatɗo e ngoo miijo maa, mi noddat sukaaɓe maa fof mbela ɓe nji' maa aɗa haala taw a siwa maay.»

O noddi sukaaɓe ɓee, o nelani esiraaɓe ɓee ngari. Nde ɓe kawriti, o haalani ɓe ko o noddiri ɓe, kamɓe fof ɓe kolli debbo ko e fenaande o joođii, omo foti ruttaade caggal; kono o luutndii ɓe fof, o wi' o maaya ɓurani mo accude ko o ndaartata koo e gorko makko. Baabiraawo e neeniraawo debbo oo kollii mo wondeno ɗum nafataa ɗum hay huunde, kono ɓe ndoŋki foolde mo e haala, hay e liimanaagal haalaaka teddungal. Nde sukaaɓe ɓe nji' mo, omo horanaa itteede e ngoon miijo, ɓe ngoni e goygol kamɓe fof. Julaŋke oo e hoore mum fiddi natti anndude hol ɗo o woni. Omo joođii e damal suudu

makko kaŋko gooto, o felliti sakkaade woŋki makko, ngam danndude debbo makko, mo o yiɗi haa alaa ɗo tolnii.

Ndeka mboomri am, Jaagorɗo oo jokki e haaldude e Hoodere, julaŋke oo ina joginoo capanɗe joyi gertogal e ngoriyal gootal kaňum e rawaandu reenatnoo ndu ɗe. Nde o jooɗinoo ndee, no mbiyruno maa mi ni, omo miijoo no o foti waɗ, haa o yi'i rawaandu ndu ina doga fa'de e ngoriyal ngal, taw ngal ina ňakkoo gertogal gootal, o nani ndu I ngal wi'a: «Ngoriyal! Alla yamiraani ma yaa a wuur ko juuti! A alaa gacce waɗde ko mbat ɗaa koo hannde?»

Ngoriyal ngal sirŋini bibje, kadi, ngal ruuŋtanii rawaandu nduu:

«Batte hol ɗuum, ngal jaabii e fitina, mi fotaani waɗde ɗum hannde e dow ňalɗi goɗɗi ɗii? –Batte a anndaa, rawaandu nduu heɓɓitii wi', Kono anndu hannde ceerno men ina e caɗeele mawɗe. Debbo makko yiɗi ko anndude sirlu makko, ndeen noon ko o maayoowo, so

debbo oo anndii mo. Ko ɗoo geɗe ɗee njahrata, kadi ko o koriiɗo yi’tu feere haa o foola debbo makko ; sabu omo yiɗi mo sanne, kadi goyaali makko ɗii njurminii ma mo. O jogorii maay ; Enen fof en njiiɓiima e oo nokku; aan gooto, woni mbo sunaaki, a alaa gacce fijjude e gertooɗe.»

Ngoriyal ngal nani waaju rawaandu nduu: « Ceerno maa o yiɗaa goonga! O jogii ko debbo gooto, kadi o roŋkana mbo, miin njogii mi ko capanɗe njoyo waɗatɓe ko weli mi. Yoo o rutto e goonga makko, o heɓat feere yaltude e ɗo woni ɗoo.

- Rawaandu nduu wi’: Eh hol no njiɗ ɗaa o waɗa?

- Ngoriyal ngal jaabii wi’: Yoo o tawoy debbo oo to suudu makko too, o udda haa tiiɗa, o hocca sawru moƴƴuru, o fiya mbo laabi teemedere; miɗo laaɓa o feewtat caggal ɗum ɗoon, kadi o wontata naamnaade mo ko sirla.»

Julaŋke oo nani ko ngoriyal ngal haali koo, ɗoon o ummii, o hocci sawru moƴƴuru, tawoyi debbo oo to nder suudu to o woyatnoo too, o uddi haa tiiɗi fiyi mo haa moƴƴi, o

heddi omo wi'a: «Yoni hanti, gorko am, yoni, accan am, mi wonta naamnaade ma huunde.»

E ɗii goytaali, gorko o yi' kay debbo oo ina mimsiti wonde mo laaɓ laaɓo, ndeen o acci fiyde mo. O udditi damal ngal; esiraaɓe ɓee naati, ɓe tawi debbo oo arti e fewre makko, ɓe mbeltii, kadi ɓe njuurii gorko oo ngam sabaabu hollitde debbo oo goonga. Jaagorɗo oo wi' kadi: «Mboomri am, aɗa foti leeptireede hono no debbo julaŋke oo fiyiraa ni.»

E oon fannu Hoodere wi': «Baaba am, tinno wota haɗ am timminde miijo am. Tinndol oo ɗoo debbo waawaa kam jiiɓ hakkille. Miɗo ma waawi haalande tinndi keewɗi goɗɗi ngandinat ɗi ma a fotaani luutndaade miijo am ngoo. Kono noon, yaafo kam, ko naamni maa mi koo, a luutndiima henndu: «So tawii gilli ɓiɗɗo e baaba ɗii

kaɗiima waɗande mi ko mbi' mi koo, miin hoore am mi yahat hollitoyde laamɗo oo hoore am.»

Ndeen mboomri ndii fooli baaba oo, o naati e jamirooje makko; kadi, ko yiɗi fof yoo heɓ mboomri ndii e feere mayri, o yahi, ɗoon e ɗoon, tawoyde Sariyaar, ngam haalande mo wondeno jamma garoowo oo, o addanat mo Hoodere.

Laamɗo oo haawaa e ndii cakkudi ndi jaagorɗo makko waɗani ɗum. O wi'i: «Hol no mbaawir ɗaa sakkaade mi mboomri maa ndi njibin ɗaa?

– Jaagorɗo o jaabii wi': Laamɗo, ko kaŋko rokkiri hoore makko. Foddoore bonde fatnde ɗum ndee hulɓinaani ɗum, kadi o yiɗi e aduna makko ko teddungal wonde debbo maa e jamma gooto.

– Laamɗo oo heɓɓiti wi': Kono wota fuuntu hoore ma, jaagorɗo am, janngo so aɗa ɗum adda, njiɗ mi ko mbaraa ɗum ɗoon. So a waasi noon waɗ, mi woondii ko mi baɗoowo aɗa maayi.

– Jaagorɗo o heɓɓitii wi’: Laamɗo, ɓernde am taƴat ko aldaa e sikke, so mi ɗooftimaa ma; e wonde am baaba, njaabi maa mi ko e yurmiŋkinaare.»

Sariyaar jaɓani jaagorɗo makko, kadi wi’ ɗum nde sokli fof yoo addan ɗum mboomri ndii.

Jaagorɗo mawɗo yahi haaltonoyde Hoodere, o weltii haa no keɓɗo ko ɓuri fof welde e aduna. O jaari baaba makko e jaɓande ɗum, kadi, e yi’de baabiraaɗo oo ina mettini, o wi’ mo, ngam ittude mo e sunaare, o woondi o mimsataa ko o jaɓi koo o resondira e laamɗo oo, kadi o wonat sabaabu weltinde pittaali heddiiɓe ɓee fof e nguurndam maɓɓe.

O miijotoo tan ko yi’dude e laamɗo oo; kono hade mo yahde, o ɓami miňiiko Kaŋŋe hono gondiijo makko toon, wi’ ɗum: Miňi am teddudɗo, miɗo yiɗi ballal e golle tiiɗɗe; miɗo ma ňaagi wota salano kam ngal. Baaba ina nawa mi to laamɗo too ngam wonde joom suudu makko. Wota hul hay batte; heɗo kam tan no feewi. So mi yottoyiima

yeeso laamɗo to, mi ňaagoto ɗum yoo accu ma mbaloyaa to suudu waaytirdu too, mbela mi welto e duuso ma. So mi heɓii ndee ňaagunde, hono no njiɗir mi, wota yejjit findinde mi janngo subaka law, gila fajiri seekaani, mbi'a kam:

«Mawni am banndi am, so tawii on ɗaanaaki, tinno haalan am e tinndi maa belɗi, tinndol gootol ngol nganndu ɗaa, hade ɗum weet.»

Mi haalan maa e ɗi gootol, kadi mi yoonat jaltingol leydi ndii fof e ndee ustaare bonnde nde ngon ɗen. Kaŋŋe wi' waɗat kala ko ina wela ɗum so o yamirii ɗum.

Nde waktu lelagol yonti, Jaagorɗo oo naɓi Hoodere to galle laamɗo too, naatnoyi ɗum to suudu laamɗo too, caggal ɗuum o hooti. Ɓooytaani laamɗo o yi' ɗum, o wi' ɗum yoo sudit yeeso makko. O tawi paɗɗuɗo mo alaa e leydi makko, o yiɗi mo sanne; kono nde o yi'i omo woya, o naamnii ko waɗi.

Hoodere jaabii: «Laamɗo tedduɗo, miɗo jogii miňiraawo debbo mbo njiɗ mi sanne kaŋko ne ina yiɗi kam sanne.

Njiɗ mi ko o waala e nduu suudu, mbele mi yi' ɗum kadi, mi waynoo ɗum goɗngol. Aɗa yiɗi mi daňa weltaare rokkude ɗum seedanfaagal sehelaagal amen.»

Sariyaar jaɓi, Kaŋŋe addoyaa, hono hojom taw ari.

Laamɗo leldii e Hoodere, e mbalndi toowndi tekkundi, Kaŋŋe waali les maɓɓe e mbalndi ɗaatndi.

E waktu jonɗo hade fajiri, Kaŋŋe fini, ummii, waɗi ko mawni mum halfinnoo ɗum koo. Noddi: «Mawni am banndi am, so tawi on ɗaanaaki, tinno haalan am e tinndi maa belɗi, tinndol gootol ngol ngandu ɗaa, hade ɗum weet. Hah goram! Waastaa ko ngol wonta watindo am nande ko weli.»

Hoodere fotnoo ko jaabaade ɗum kono haaldi ko laamɗo: «Laamɗo tedduɗo, aɗa yiɗi mi rokka oo ɗoo miňi am moƴƴo ko o naamnii koo?

Laamɗo o jaabii: – Ɗuum ina moƴƴi.»

Ndeen Hoodere wi' miñi mum debbo oo yoo heɗo; hanti ɗoon, o feemti Sariyaar, o fudɗorii ni:

Julaŋke galɗuɗo ina joginoo cuuɗi keewɗi to winnde

makko ……..

Alors Shéhérazade lui dit : «Si vous voulez connaître la suite, il faudra m'accorder encore vingt-quatre heures avant de me livrer au bourreau». Puisque Schahriar voulait connaître la fin de l'histoire, il lui accorda encore une journée.

Ndeen noon Hoodere wi': "So oɗon njiɗi anndude kedde mum, luɓoree kam ñalawma timmuɗo ñiiɓirde am ɗoo." Oon jaɓanimo rokki mo ñalngu kiɓɓo.